

Брона З., Кржижановский Я., Малиновский Э., Муравский Е., Славомирский Я., Ваврон В. — Обзор случаев задержания последа у кобыл

Проанализировали 86 случаев задержания последа у кобыл, леченных в акушерской клинике сельскохозяйственной академии в Люблине. В 67,5% случаев к отнятию задержанных последа приступили через 1—4 ч.ч. после экспульсии плода, в 11,6% — через 5—8 ч.ч., а в 10,5% случаев лишь по истечении 9—12 часов. Эти самки в 72,1% случаев были после родов, состоявшихся срочно, в 23,3% — после абортов, а в 3,5% случаев задержание последа касалось кобыл после преждевременных родов. Во всех случаях получили положительный результат лечения и возвращение самок к производственному труду.

Wrona Z., Krzyżanowski J., Malinowski E., Murawski J., Sławomirski J., Wawron W. — A survey of the retention of placenta in mares

The authors have analyzed 86 cases of the retention of placenta in mare treated in the Clinic of Obstetrics of Agricultural Academy in Lublin. In 67.5% of cases detaching of foetal membranes was performed after 1—4 h in 11.6% after 5—8 h and in 10.5% of cases just after 9—12 h since parturition. 72.1% of mares beared in therms, 23.3% of mares aborted in 3.5% of mares retention of placenta appeared after premature parturitions. Good results of the treatment and a full productivity of mares was noted after the treatment of all 86 animals with the retention of placenta.

ANDRZEJ MAX*, ZOFIA LENARTOWICZ

Przypadek wielotorbielowego zwyrodnienia jajników u szczennej suki

* Katedra Rozrodu Zwierząt z Kliniką oraz Katedra Patologii Wydziału Weterynaryjnego SGGW-AR, ul. Grochowska 272, 03-849 Warszawa

Torbiele jajnikowe u zwierząt są dość częstym schorzeniem, prowadzącym do okresowej lub trwałej niepiłodności. Na temat ich występowania u suk piśmiennictwo jest stosunkowo skąpe, jakkolwiek istnieje opinia o powszechności tego zjawiska. Morrow (4) wskazuje na częste występowanie cyst pęcherzykowych u suk starszych, podając zarazem, że patogenezą tego schorzenia jest nieznaną, zaś dotknięte nim zwierzęta są nieplodne. Fowler i wsp. (2) badając histologicznie jajniki 31 suk stwierdzili u 2 z nich (w wieku 2,5 i 3 lat) torbiele pęcherzykowe, natomiast Mialot i Pardoj (3) u 50 suk znaleźli zmiany o charakterze cyst w warstwie korowej u 10 zwierząt (wszystkie pow. 7 lat) i w warstwie rdzennej u 13 zwierząt (od 2 lat życia). Na większym materiale prowadził badania Dow (1), który w jajnikach 400 suk stwierdził różne rodzaje cyst, przy czym torbiele pęcherzykowe występowały u prawie 16% zwierząt. Nie wykazał on aktywności jajników we wszystkich przypadkach obustronnych cyst mnogich, stwierdził natomiast częstsze występowanie schorzeń jajników u suk w wieku powyżej 5 lat.

Przypadek własny

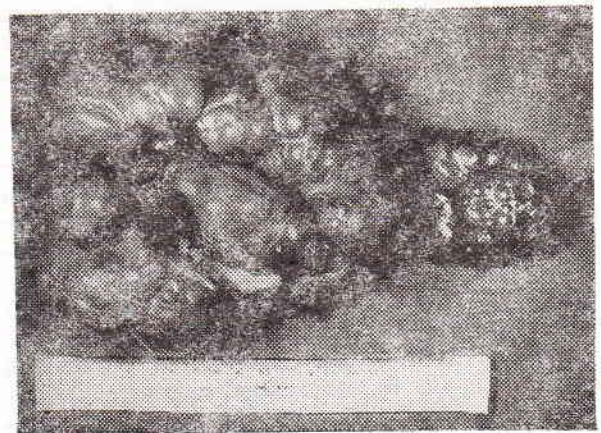
Do Kliniki Położniczej Wydziału Weterynaryjnego SGGW-AR doprowadzono sukę 7-letnią rasy owczarek niemiecki z objawami nie zakończonego porodu. W wywiadzie ustalono, że suka przed 4 dniami urodziła 7 szczeniąt (4 żywe). Badaniem klinicznym stwierdzono obecność dalszych płodów i przeprowadzono cięcie cesarskie.

W trakcie operacji wydobyto z jamy brzusznej macicę z 3 martwymi płodami (1 w prawym rogu, 2 w lewym rogu), którą zdecydowa-

no się usunąć wraz z jajnikami. Na trudności napotkano przy próbie wydobycia jajników, które okazały się zwyrodniałe torbielowato. Po powiększeniu rany operacyjnej udało się dokonać owariorhysterektomii. Jajniki utrwalono w formalinie do dalszych badań. Pacjent został ponownie doprowadzony do Kliniki po 10 dniach w celu zdjęcia szwów. Stan ogólny zwierzęcia był zadowalający.

Na obu jajnikach (ryc. 1) stwierdzono wypełnione bezbarwnym, przezroczystym płynem liczne, cienkościennie cysty o łącznych wymiarach: lewy jajnik — 14×11×10 cm, prawy — 7×5×3 cm.

Badanie histopatologiczne nie wykazało obecności komórki jajowej. Stwierdzono natomiast zniszczenie błony ziarnistej. Ściana niektórych torbiele była od wewnątrz wysłana pojedynczą warstwą nabłonka kostkowego, o wyraźnej skłonności do zanikania (silne spłaszczenie), w innych torbielach zaobserwowano



Ryc. 1. Cysty na jajnikach ciężarnej suki

brak wewnętrznej warstwy nabłonkowej. Ściany cyst zawierały cienką warstwę tkanki łącznej ubogiej w komórki i naczynia krwionośne.

Opisany przypadek zasługuje na uwagę z jednej strony z powodu dużych rozmiarów torbieli jajnikowych, z drugiej zaś strony dlatego, że schorzenie stwierdzono u suki szczennej. Można domniemywać, że zaburzenia funkcji jajników miały miejsce już wcześniej, gdyż jak ustalono w wywiadzie suka była kilkakrotnie

nieskutecznie kryta, w tym także w przedostatniej rui, dlatego też fakt jej zapłodnienia można uznać za wyjątkowy.

Piśmiennictwo

1. Dow.: J. Comp. Path. 70, 59, 1960.
2. Fowler E. H., Feidman M. K., Loeb W. F.: Am. J. vet. Res. 32, 327, 1971.
3. Mialot M., Pardois A. L.: Zbl. vet. Med. A 26, 800, 1979.
4. Morrow D. A.: Current therapy in theriogenology. W. B. Saunders Comp., Philadelphia, 1980.

Adres autora: lek. wet. Andrzej Max, ul. Hawajska 12 m. 27, 02-776 Warszawa

PIOTR BRZOZOWSKI

Wstępne obserwacje nad przebiegiem ocielen u krów rasy ncb*)

Instytut Hodowli Bydła i Produkcji Mleka Wydziału Zootechnicznego SGGW-AR,
ul. Przejazd 4, 05-840 Brwinów

Zagadnienie trudnych porodów jest od lat poważnym problemem w chowie bydła ras mięsnych. Ostatnio wzrosło zainteresowanie tym problemem również wśród hodowców bydła o użyteczności dwukierunkowej. Pojawiło się wiele prac przedstawiających częstość występowania trudnych porodów oraz ich przyczyny i skutki. Zebrane przez Philipssona (7) dane dotyczące częstości występowania trudnych porodów u krów różnych ras utrzymywanych w różnych krajach mówią najlepiej o rozmiarach zjawiska. Częstość występowania trudnych porodów u pierwiastek wynosiła od 2,5% (Ayrshire) do 26,6% (German Friesian), a u wieloródek od 1,5 do 8,0%. Z obserwacji prowadzonych nad krajowymi rasami bydła wynika, że trudne porody stanowią 13% wszystkich porodów jałówek ncb i aż 21% u jałówek nczb (12). U wieloródek odsetek ten wynosi 12,3% w przypadku krów rasy ncb i 16,9% u krów nczb (3).

Wśród wielu czynników wpływających na przebieg ocielenia dużą rolę odgrywają czynniki genetyczne, wśród których najważniejszymi są rasa matki i rasa ojca cielęcia. Jednak nawet w obrębie jednej rasy częstość trudnych porodów wahała się w badaniach Philipssona (9) od 3 do 26% w różnych grupach krów zestawionych wg buhajów jako ojców cieląt i pomiędzy 4 a 31% dla grup krów pochodzących od różnych buhajów.

Na nasilenie się częstości porodów trudnych w krajowej populacji krów może wpływać zarówno selekcja w zakresie cech opasowych prowadzona w centralnych wychowalniach buhajów, jak też krzyżowanie z bydłem holendersko-fryzyjskim (hf). Istnienie wyraźnej zależności pomiędzy niektórymi cechami oceny osobniczej buhajów a przebiegiem porodu ich potomstwa zostało udowodnione w badaniach niemieckich (2, 6), natomiast z pracy Oldenbroeka (5) wynika, że przy unasienianiu czar-

no-białych krów holenderskich nasieniem buhajów hf, należy oczekiwać wyraźnego zwiększenia częstości trudnych porodów.

Badania nad wpływem obu tych czynników na częstość występowania trudnych porodów przeprowadzono w stadach, w których testowane są młode buhaje zakupione przez SHiUZ, licząc na korzystny rozkład i znaczną liczebność potomstwa testowanych buhajów. W niniejszej pracy przedstawiono wstępne wyniki tych badań.

Materiał i metody

Badania przeprowadzono w 15 oborach wielkotowarowych w woj. leszczyńskim. Zgromadzono obserwacje dotyczące przebiegu 3763 pojedynczych porodów krów rasy ncb, a także przebiegu okresu poporodowego, płodności i produktywności krów oraz stanu cieląt w okresie do 2 tygodni po porodzie.

Przyjęto następującą 4-stopniową klasyfikację przebiegu ocielen:

- 1 — poród normalny, bez pomocy lub wymagający pomocy z użyciem niewielkiej siły (do 2 osób),
- 2 — poród ciężki wymagający użycia dużej siły,
- 3 — poród z konieczną pomocą weterynaryjną,
- 4 — cesarskie cięcie lub embryotomia.

Z powodu niewielkiej ilości interwencji operacyjnych w opracowaniach statystycznych połączono 3 i 4 klasę przebiegu ocielenia.

Istotność wpływu różnych czynników na przebieg ocielenia oceniano przy użyciu testu χ^2 .

Wyniki i omówienie

Wśród wszystkich obserwowanych porodów około 12% stanowiły porody trudne, w tym 1,6% porody, które wymagały interwencji weterynaryjnej. Jednym z głównych czynników wpływających na przebieg ocielenia był wiek krów mierzony ilością porodów. Dane dotyczące przebiegu ocielenia pierwiastek i krów starszych zgrupowanych w 3 klasy wiekowe zostały zestawione w tab. 1. Stwierdzono istotny wpływ kolejności ocielenia na jego przebieg. Największy odsetek porodów trudnych obserwowano w grupie pierwiastek. Van Dieten (11)

*) Praca wykonana w problemie MR.II.10.